

Klokken (1845)

Hans Christian Andersen: Klokken (1845)

- 1 Om aftenen i de snævre gader i den store by, når solen gik ned og skyerne skinnede som guld oppe mellem skorstenene, hørte tit snart den ene snart den anden en underlig lyd, ligesom klangen af en kirkeklokke, men det var kun et øjeblik den hørtes, for der var sådan en rumlen med vogne og sådan en råben og det forstyrrer. "Nu ringer aftenklokken!" sagde man, "nu går solen ned!"
- 2 De, som gik uden for byen, hvor husene lå længere fra hinanden med haver og små marker, så aftenhimlen endnu prægtigere og hørte langt stærkere klangen af klokken, det var som kom lyden fra en kirke dybt inde i den stille, duftende skov; og folk så derhen, og blev ganske højtidelige. -
- 3 Nu gik mange tider, den ene sagde til den anden: "Mon der er en kirke derude i skoven? Den klokke har dog en underlig, dejlig klang, skulle vi ikke tage derud og se lidt nærmere på den." Og de rige folk de kørte og de fattige de gik, men vejen blev dem så underlig lang, og da de kom til en hel del piletræer, der voksede ved udkanten af skoven, så satte de sig der og så op i de lange grene og troede, at de var rigtigt i det grønne; konditoren inde fra byen kom derud og slog sit telt op, og så kom der nok en konditor og han hang en klokke op lige over sit telt, og det en klokke, som var tjæret for at kunne tåle regnen, og knebelen manglede. Når så folk tog hjem igen, sagde de, at det havde været så romantisk, og det betyder noget ganske uden for tevand. Tre personer forsikrede, at de var trængt ind i skoven lige til hvor den endte, og de havde altid hørt den underlige klokkeklang, men det var der for dem ligesom den kom inde fra byen; den ene skrev en hel vise derom og sagde, at klokken klang som en moders stemme til et kært, klogt barn, ingen melodi var dejligere end klockens klang.
- 4 Landets kejser blev også opmærksom derpå og lovede, at den, som ret kunne opdage hvorfra lyden kom, skulle få titel af "Verdens Klokke" og det selv om det ikke var en klokke.

5

Nu gik da mange til skoven for det gode levebrøds skyld, men der var kun en, som kom hjem med en slags forklaring. Ingen havde været dybt nok inde, og han da ikke heller, men han sagde dog, at klokkelyden kom fra en meget stor ugle i et hult træ, det var sådan en visdomsugle, som idelig slog sit hoved mod træet, men om lyden kom fra dens hoved eller fra den hule stamme, det kunne han ikke endnu med bestemthed sige, og så blev han ansat som Verdens Klokke og skrev hvert år en lille afhandling om uglen; men lige meget vidste man.

- 6 Nu var det just en konfirmationsdag, præsten havde talt så smukt og inderligt; konfirmanderne havde været så bevægede, det var en vigtig dag for dem, de blev fra børn med et til voksne mennesker, barnesjælen skulle nu ligesom flyve over i en forstandigere person. Det var det dejligste solskin, konfirmanderne gik ud af byen, og fra skoven klang forunderlig stærkt den store, ubekendte klokke. De fik lige straks sådan en lyst til at komme der, og det alle på tre nær, den ene af dem skulle hjem og prøve sin balkjole, for det var just den kjole og det bal, der var skyld i, at hun var blevet konfirmeret denne gang, for ellers var hun ikke kommet med! Den anden var en fattig dreng, som havde lånt sin konfirmationskjole og støvlerne hos værtens søn og dem måtte han levere af på bestemt klokkeslæt; den tredje sagde, at han aldrig gik noget fremmed sted, uden hans forældre var med, og at han altid havde været et artigt barn og det ville han blive, selv som konfirmand, og det skal man ikke gøre nar af! – men det gjorde de.
- 7 Tre af dem gik altså ikke med; de andre travede af sted; solen skinnede og fuglene sang og konfirmanderne sang med og holdt hverandre i hænderne, for de havde jo ikke fået embeder endnu og var alle konfirmander for Vorherre.
- 8 Men snart blev to af de mindste trætte og så vendte de to om til byen igen; to småpiger satte sig og bandt kranse, de kom heller ikke med, og da de andre nåede piletræerne, hvor konditoren boede, så sagde de: "Se så, nu er vi herude; klokken er jo egentlig ikke til, den er bare sådant noget, man bilder sig ind!"
- 9 Da lød i det samme dybt i skoven klokken så sødt og højtideligt, at fire, fem bestemte sig til dog at gå noget længere ind i skoven. Den var så tæt, så løvfuld, det var ordentlig besværligt at komme frem, skovmærker og anemoner vokste næsten alt for højt, blomstrende

convolvoli og brombærranker hang i lange guirlander fra træ til træ, hvor nattergalen sang og solstrålerne legede; o det var så velsignet, men det var ingen vej at gå for pigerne, de ville have fået klæderne revet itu. Der lå store klippeblokke begroede med mos af alle farver, det friske kildevand piblede frem og underligt sagde det ligesom "kluk, kluk!"

- 10 "Det skulle dog ikke være klokken!" sagde en af konfirmanderne, og lagde sig ned og hørte efter. "Det må man rigtigt studere!" og så blev han og lod de andre gå.
- 11 De kom til et hus af bark og grene, et stort træ med vilde æbler hældede sig hen over det, som ville det ryste hele sin velsignelse ud over taget, der blomstrede med roser; de lange grene lå lige hen om gavlen, og på den hang en lille klokke. Skulle det være den, man havde hørt. Ja, derom var de alle enige, på en nær, han sagde, at den klokke var for lille og fin til at kunne høres så langt borte, som de havde hørt den, og at det var ganske andre toner, som således, rørte et menneskehjerte; han som talte var en kongesøn, og så sagde de andre: "Sådan en vil nu altid være klogere."
- 12 Så lod de ham gå alene, og altsom han gik blev hans bryst mere og mere opfyldt af skov-ensomheden; men endnu hørte han den lille klokke, som de andre var så fornøjede med, og imellem, når vinden bar fra konditoren, kunne han også høre, hvorledes der blev sunget til tevand; men de dybe klokkeslag lød dog stærkere, det var snart ligesom et orgel spillede dertil, lyden kom fra venstre, fra den side, på hvilken hjertet sidder.
- 13 Nu raslede det i busken og der stod en lille dreng foran kongesønnen, en dreng i træsko og med en trøje så kort, at man ret kunne se hvor lange håndled han havde. De kendte begge hinanden, drengen var just den af konfirmanderne, som ikke kunne komme med, fordi han skulle hjem og levere trøje og støvler af til værtens søn; det havde han gjort og var nu i træsko og de fattige klæder gået af sted alene, thi klokken klang så stærkt, så dybt, han måtte derud.

14

"Så kunne vi jo gå sammen!" sagde kongesønnen. Men den fattige konfirmand med træskoene var ganske undseelig, han trak på de korte trøjeærmer og sagde: han var bange for, at han ikke kunne gå så rask med, desuden mente han, at klokken måtte søges til højre, thi den plads havde jo alt stort og herligt.

- 15 "Ja, så mødes vi slet ikke!" sagde kongesønnen og nikkede til den fattige dreng, der gik ind i den mørkeste, mest, tætte del af skoven, hvor tornene rev hans fattige klæder itu og ansigt, hænder og fødder til blods. Kongesønnen fik også nogle gode rifter, men solen skinnede dog på hans vej, og det er ham vi nu følge med, for en rask knøs var han.
- 16 "Klokken vil og må jeg finde!" sagde han, "om jeg så skal gå til verdens ende!"
- 17 De ækle abekatte sad oppe i træerne og grinte med alle deres tænder. "Skal vi dænge ham!" sagde de; "skal vi dænge ham; han er en kongesøn!"
- 18 Men han gik ufortrøden dybere og dybere ind i skoven hvor der vokste de forunderligste blomster, der stod hvide stjerneliljer med blodrøde støvtråde, himmelblå tulipaner, som gnistrede i vinden, og æbletræer, hvor æblerne ganske og aldeles så ud som store, skinnende sæbebobler, tænk bare hvor de træer måtte stråle i solskinnet. Rundt om de dejligste grønne enge, hvor hjort og hind legede i græsset, vokste prægtige ege og bøge, og var et af træerne revnet i barken, så vokste her græs og lange ranker i revnen; der var også store skovstrækninger med stille indsøer, hvori hvide svaner svømmede og slog med vingerne. Kongesønnen stod tit stille og lyttede, ofte troede han, at det var fra en af disse dybe søer klokken klang op til ham, men så mærkede han dog nok, at det var ikke derfra, men endnu dybere inde i skoven at klokken klang.
- 19 Nu gik solen ned, luften skinnede rød som ild, det blev så stille, så stille i skoven, og han sank på sine knæ, sang sin aftensalme og sagde: "Aldrig finder jeg hvad jeg søger! nu går solen ned, nu kommer natten, den mørke nat; dog engang kan jeg måske endnu se den runde, røde sol, før den ganske synker bag jorden; jeg vil stige op på klipperne der, de rejse sig i højde med de største træer!"

Og han greb i ranker og rødder, klatrede op ad de våde stene, hvor vandslangerne snoede sig, hvor skrubtudsens ligesom gøede af ham; – men op kom han før solen endnu ganske var nede, set fra denne højde, o, hvilken pragt! Havet, det store, herlige hav, der væltede sine lange bølger mod kysten, strakte sig ud foran ham, og solen stod som et stort, skinnende alter derude, hvor hav og himmel mødtes, alt smeltede sammen i glødende farver, skoven sang og havet sang og hans hjerte sang med; den hele natur var en stor, hellig kirke, hvori træer og svævende skyer var pillerne, blomster og græs det vævede fløjsklæde og himlen selv den store kuppel: deroppe slukkedes de røde farver, idet solen forsvandt, men millioner stjerner tændtes, millioner diamantlamper skinnede da, og kongesønnen bredte sine arme ud mod himlen, mod havet og skoven – og i det samme, fra den højre sidegang, kom med de korte ærmer og med træsko den fattige konfirmand; han var kommen der ligeså tidlig, kommet der ad sin vej, og de løb hinanden i møde og holdt hinanden i hænderne i naturens og poesens store kirke, og over dem klang den usynlige, hellige klokke, salige ånder svævede i dans om den til et jublende halleluja!

Andersens Eventyr bd. II kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal, C. A. Reitzel, 1990